

Muistio Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1.2021 – 31.12.2023

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen ennen vuotta 2023 rekisteröityihin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin ja naisjärjestöihin. Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry:n osalta tarkastus kohdistui ajanjaksoon 1.1.2021– 31.12.2023.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 36 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2025 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja Pontus Londen, tarkastaja Elina Nordström, ylitarkastaja Hanna Surakka, johtava tilintarkastaja Minna Tyrväinen ja ylitarkastaja Malviina Vahtera. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 29.5.2024. Piirijärjestö on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin etäyhteyksin 7.10.2024. Tarkastukseen osallistuivat Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry:stä puheenjohtaja Jan Axberg, vaalipäällikkö Kristiina Drotár ja kirjuri Päivi Rosqvist.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjensä ja naisjärjestönsä tilinpäätöstiedot: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry:n oli tätä varten tullut toimittaa vastaavat asiakirjat ja tiedot asianomaiselle puolueelle.

Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry:n vuosien 2021–2023 tilinpäätöstiedot on toimitettu puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry:n tilintarkastuskertomuksiin vuosilta 2021–2023 sisältyvät puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Kirjanpidon menettelyt puolerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt olennaista raportoitavaa piirijärjestön kirjanpidon menettelyistä puolerahoituksen näkökulmasta.

Puolerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry oli tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2021 yhteensä 2 083,56 euron määrästä, vuodelta 2022 yhteensä 4 500 euron määrästä ja vuodelta 2023 yhteensä 7 200 euron määrästä. Tarkastuksen aikana järjestelmään lisättiin kansanedustajamaksuista johtuvat ajantasaiset ilmoitukset vuosille 2022–2023 sekä päivitettiin ajantasaisen ilmoitusten yhteenvedot. Tarkastuksessa todettiin, että ajantasaisia ilmoituksia kansanedustajamaksuista oli tekemättä vuodelta 2022 yhteensä 2 083,56 euron määrästä ja vuodelta 2023 yhteensä 2 121,96 euron määrästä. Piirijärjestö lisäsi puuttuvat ajantasaiset ilmoitukset tarkastuksen aikana.

Tarkastuksen perusteella havaittiin, että Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry on maksanut eduskuntavaaliehdokkaiden vaalimainoksia ja laskuttanut nämä mainoskulut ehdokkailta. Ehdokkailta on laskutettu vaalikuluja ilmoitusrajan 1 500 euroa ylittävästä määrästä, josta ei ollut tehty ajantasaisia ilmoituksia. Piirijärjestö korjasi tarkastuksen aikana ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2023, ja ilmoitti puuttuvia mainosmaksuja yhteensä 12 422 euron määrästä.

Koska puoluelain 8 §:ssä, hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi puoluelain, ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja rahankeräyslain muuttamisesta (HE 6/2010 vp) eikä taustakirjallisuudessa ole tuen poikkeuksena todettu vaalimainosten läpilaskutusta, tulee vähintään 1500 euron suuruisista ehdokkaiden piirijärjestölle siirtämistä summista tehdä jatkossa myös ajantasaiset ilmoitukset.

Valtiontalouden tarkastusviraston ohjeen vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevan erittelyn tekemisestä sekä tilinpäätöstietojen toimittamisesta (Dnro 367/41/2016) mukaan vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevalla lomakkeella on erikseen mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Useat samalta tukijalta kampanja-aikana saadut suoritukset lasketaan yhteen ja ilmoitetaan yhtenä tukena.

Puoluelain 9 b §:n (Ilmoitettavat tiedot vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta) mukaan erikseen on mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1500 euroa. Nämä suoritukset tulee jatkossa huomioida tukena myös vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittelyssä.

Tarkastuksessa ei ilmennyt, että piirijärjestölle olisi tullut muita sellaisia suorituksia, jotka olisi tullut ilmoittaa.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamissaan valtionavustustilityksissä puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä.

Piirijärjestö on valtionavustustilitystensä mukaan saanut puoluetukea vuonna 2021 yhteensä 4 514,04 euroa, vuonna 2022 yhteensä 28 779,40 euroa ja vuonna 2023 yhteensä 59 989,20 euroa.

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastusvirasto tiedusteli kaikilta puolueilta selvitystä siitä, miten ne ovat varmistuneet puoluetukeen lisättyjen ehtojen noudattamisesta.

Suomen Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry ilmoitti tarkastuksen aikana, että se tekee hankintoja tunnetuilta ja tutuilta suomalaisilta tahoilta. Lisäksi pakoteluettelo on piirijärjestön käytössä ja seurannassa. Piirijärjestö informoi hankintoja tekeviä henkilöitä avustuspäätöksen ehdoista ja tarkistaa niiden tahojen taustat, joilta hankintoja tehdään.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on valtionavustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Malviina Vahtera
Ylitarkastaja

JAKELU Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p:n Uudenmaan piiri ry